

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Petiti Philosophi & Doctoris Medici, Miscellaneorum Observationum Libri quatuor

Petit, Pierre

Trajecti ad Rhenum, 1682

Cap. XVII. Suppletur locus Aristotelis mutilus e Meteorologicis, de
Geographicis veterum tabulis. Alexandri Aphrodisei perplexitas in eo loco.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13245

getico, festinatio est homicidii, prohibere non nasci. Quod lumine naturæ secutus Medicinæ Parens in *Jusjurando*, nemini mulieri *περὸν φθόρον*, hoc est, *abortivum* se datum jurat.

CAPUT XVII.

Suppletur locus Aristotelis mutilus e Meteorologicis, de Geographicis veterum tabulis. Alexandri Aphrodisei perplexitas in eo loco.

St is locus in 2. *μετεωρολογικῶν* cap. 5. his verbis conceptus in omnibus editis libris: *Διὸ καὶ γελοῖως γράφουσι τῶν τὰς περιόδους τῆς γῆς· γράφουσι γὰρ κυκλοσέη τὴν οἰκουμένην· τὸτο δὲ ἔστιν ἀδύνατον κατὰ τε τὰ φαιόμενα, καὶ κατὰ τὸν λόγον· ὅ, τε γὰρ λόγῳ δεικνύσι, ὅτι ὅτι πλάτῳ μὲν ὄρισαι τὸ δὲ κύκλῳ συνάπτειν ἐνδέχεται διὰ τὴν κλίσιν. ἔ γὰρ ὑπερβάλλει τὰ καύματα, καὶ τὸ ψυχῳ κατὰ μῆκῳ, ἀλλ' ὅτι πλάτῳ· ὡς εἰ μήπου κωλύει θαλάττης πλῆθῳ, ἀπαν εἶναι παρεύσιμον. Quapropter & ridicule describunt nunc circuitus terre, faciunt enim eam, que habitatur, terram globosam. hoc autem fieri non potest; sive ea que apparent, sive rationem spectamus. Nam & ratio ostendit, quod in latum sit terminata. In orbem vero & spherice connecti potest ob temperiem. Non enim immoderati sunt aestus, aut frigora secundum longitudinem, sed solum secundum latitudinem. Itaque nisi maris vastitas prohiberet, totum secundum longitudinem spatium circuiti posset. Quod nemo advertit, neque ipse Alexander Aphrodiseus, huic particulæ τὸ δὲ κύκλῳ συνάπτειν ἐνδέχεται διὰ τὴν κλίσιν, aliquid deesse eorum, quæ præcedunt & sequuntur, verborum series & contextus indicat. Nam de*

terra

terræ habitabilis spatium agit, in longum & latum, & geographicarum tabularum auctores reprehendit, qui undique circulariter habitata describentem terram tam in latum, quam in longum, tanquam orbem etiam, qua in latum patet, absolveret. Hoc enim significant verba hæc: γραφοῦσι κυκλοεργῆ τὴν οἰκουμένην. Nam κυκλοεργῆ ibi idem valet quod σφαιρικῆν, globosam, orbicularem. Horum igitur jocularium errorem hinc coarguit *Philosophus*, quod non viderent, habitatum spatium, qua in latum patet, necessario esse terminatum, hinc frigoris inclementia juxta arcticum polum: inde, plagæ adustæ nimio ardore, quo fit ut orbis sic procedendo in latum, absolvi nullo modo possit. In longum vero, quin globus absolvatur, nihil impedit; cum per totum circuitum habitatæ regionis eadem prope modum temperies vigeat, neque æstus aut frigora humanorum corporum patientiam excedant. Unde & totus ita procedendo orbis percurri posset, nisi maris (inquit) puta Atlantici, amplitudo obstaret. Sine dubio igitur reponenda est vox μῆκος, quæ intercidit: & sic legendum Τὸ δὲ μῆκος κύκλω συνάπτειν ἐνδέχεται διὰ τὴν κρᾶσιν. i. Longitudinem vero circulo connectere atque aptare licet ob temperiem. Hoc est: orbis secundum longitudinem absolvi potest. Alioqui verba *Aristotelis* non coherent: si enim ridicule istius habitabili sphericam affingunt figuram: quomodo postea subdit: Τὸ κύκλω συνάπτειν ἐνδέχεται. Circulariter eandem posse habitabilem connecti? Sane hæc pugnant, quia istud τὸ κύκλω, tam de latitudine, quam de longitudine accipi potest, si quidem spherica est terra. Solum hoc discrimen quod, Τὸ κύκλω ἔπι πλάτους ὄριται, hoc est, superficies rotunda secundum latitudinem terminata est: non autem κατὰ μῆκος in longum, sed συνάπτειν ἐνδέχεται. *Alexander* autem istud, τὸ δὲ κύκλω de sola longitudine vult intelligi: recte quidem intelligens; sed præter vim & significationem verborum. Τὸ δὲ κύκλω

πῦτο (inquit) ὁ ἔστι καὶ τὸ ἀπὸ ἀναβολῆς ἐπι' δύσιν, ἢ μῆ-
 κθ, minus plane, ut dixi, & ex naturali verborum signi-
 ficatione. Ceterum antequam hinc discedimus, supplen-
 dus nobis defectus in commentario *Alexandri*, quo loco,
 quid sit πλάτος Geographis, definit: Τὸ πλάτος λέγων τὸ
 ἀπὸ ἑτέρου διάστημα. Scribe, τὸ ἀπὸ ἑτέρου πόλου εἰς ἑ-
 τέρον διάστημα. *Latitudo est intervallum ab uno polo ad al-*
terum.

CAPUT XVIII.

*Quod falso Averrois quadam Avempace præcepto-
 ri suo tribuat, quæ sunt Philoponi. Quo tempo-
 re Philoponus vixerit; quo item Averrois &
 Avempace?*

Roponit *Averrois* dubitationem valde acu-
 tam contra sententiam *Aristotelis* de motu gra-
 vium & levium in vacuo: nempe hic nega-
 vit moveri omnino posse horum corporum
 ullum in spatio inani, quod nulla sit ratio
 Ἐμελαξὺ in vacuo & pleno spatio. τὸ μελαξὺ appellat spa-
 tium illud in quo aliquid movetur. quod aut plenum aëre, ut
 nunc est, aut vacuum cogitari potest. constat igitur nul-
 lam esse proportionem vacui spatii, ad plenum quocumque
 quantumvis subtili corpore: inter corpus enim & vacuita-
 tem, sive negationem corporis nulla esse potest proportio:
 igitur neque penetrationis & transitus in utroque. cum i-
 gitur in eo medio quod est pleniùs & magis resistit faciliore
 & celeriore esse motum; in eo quod rarius & subtilius, diffi-
 ciliorem & tardiozem esse rationi consentaneum sit, conse-
 quens est, in vacuo quod nullo modo resistit, tanto faciliore
 esse